

Waar gaat dit over?!

Stichting

Nederlands
Debat Instituut

schooldebatteren.nl

Om scholieren met nog meer plezier aan het lezen te krijgen wordt elk jaar de Kinderboekenweek georganiseerd. Tijdens deze week wordt er extra aandacht besteed aan lezen door bijvoorbeeld meer boeken in de klas neer te leggen. Want als je veel boeken om je heen hebt, ga je sneller lezen laat onderzoek zien. En door meer te lezen, leer je bijvoorbeeld je beter in anderen te verplaatsen. Het lezen van fictie geeft je namelijk meer inzicht in wat anderen voelen en denken: [je krijgt meer inlevingsvermogen](#). En dat is precies wat oefenen met debatteren ook doet! Je oefent namelijk met het bedenken van redenen (argumenten) waarom je het zowel eens als oneens bent met een stelling. Op die manier denk je dus ook na over redenen die niet jouw eigen mening zijn, maar wel goede en begrijpelijke redenen kunnen zijn.

In deze oefening gaan leerlingen aan de slag met teksten zonder titel: soms is het dan enorm lastig om te begrijpen waar de tekst over gaat. Leerlingen ervaren met deze oefening hoe belangrijk een duidelijke uitleg is, wat ook zeker van belang is in een goed debat. Want als het onduidelijk is wat iemand bedoelt, dan is het lastig om daar goed op te reageren! Door de teksten te lezen of naar het fragment te luisteren, en proberen te begrijpen waar het over gaat ervaren leerlingen dit belang. Naast dat je leerlingen ook zelf een poging kunnen wagen tot het schrijven van zo'n tekst, geven we ook tips voor hoe je de oefening nog uitdagender kunt maken.

Oefening

Stap 1

Deel de leerlingen in groepjes van 4 - 5 in. Vertel dat ze een tekst gaan lezen zonder titel. Ze krijgen vijf minuten om de tekst te lezen. Daarna gaan ze overleggen waar de tekst over gaat. Als de vijf minuten om zijn, bespreken jullie klassikaal de antwoorden.

Tip!

Raad een groepje het goed? Maak het rondje alsnog af, en vertel de klas dat het goed is geraden. Wat denken ze dat het juiste antwoord is?

Stap 2

Leg je leerlingen uit waarom het belangrijk is zo duidelijk mogelijk te zijn: anders snappen mensen niet goed waar je het over hebt. Duidelijk schrijven of praten kun je bijvoorbeeld doen door goed op te letten of je woorden als 'want' en 'omdat' gebruikt. Neem de tekst over het zaaien van tuinkers, daarin wordt niet uitgelegd waarom je folie met gaatjes over het bakje heen moet doen. Als hier had gestaan "want het folie zorgt ervoor dat het water niet verdampt. De paar gaatjes zorgen ervoor dat er ook nieuwe lucht in kan en oude lucht uit", had je sneller en beter begrepen waar de tekst over ging.

Stap 3

Daag je leerlingen nu uit om zelf een tekst te schrijven, waarvan het zonder titel heel lastig is om te begrijpen waar het over gaat. Laat ze een voorwerp kiezen (tafel, stoel, tas, elastiekje) en hier drie á vier zinnen over opschrijven. Dit kun je weer in groepjes doen of individueel. Vertel je leerlingen dat ze hier tien minuten voor krijgen.

Stap 4

Vraag 3 – 5 leerlingen (of wijs ze aan) om hun teksten voor te lezen. Dit kan vanaf hun eigen plek of voor de klas. Nadat elke leerling haar/zijn tekst heeft voorgelezen, mag de klas raden waar het over ging. Dit is een lastige opdracht, dus het is prima als de klas het snel raadt. Zorg er in ieder geval voor dat elke leerling een groot applaus krijgt voor haar of zijn voordracht.

Leerlingen hebben nu geoefend met het zelf bedenken van stukjes tekst over voorwerpen, en hebben ook geoefend met spreken. Een goed moment om de volgende stap te zetten naar een debat: [bekijk hier](#) het tweede deel van de themales, vol met stellingen over kinderboeken en een oefening om samen goede argumenten te bedenken.

Tip!

Kunnen je leerlingen nog wel wat extra oefening gebruiken wat betreft argumenteren? [Bekijk dan](#) onze Argument-, Uitleg-, Bijvoorbeeld-oefeningen: wat is een argument, hoe bedenk je een argument en hoe maak je een sterk argument.

De teksten

Hieronder vind je drie teksten en een filmpje die je kunt gebruiken voor de oefening. Kopieer de tekst zonder titel om hem op het (digi)bord te zetten of uit te delen, of [klik hier](#) voor de teksten zonder titel.

Tip!

Maak het nog uitdagender voor je leerlingen door hen na deze oefening zélf een tekst zonder titel te schrijven! Je kunt ervoor kiezen om een aantal leerlingen hun tekst zelf te laten voorlezen, of jij doet dat als docent. Daarna mag de klas raden waar het over ging en mag de leerling verklappen wat het juiste antwoord is. Waarschijnlijk merken ze dat dit nog best moeilijk is, omdat ze al best goed kunnen uitleggen!

Zaaien van tuinkers

Neem een bakje en leg hierin katoenen watten of een laagje keukenpapier. Maak dit goed nat. De watjes / het papier moeten al het water opnemen. Leg hier de inhoud van het zakje op. Dek het bakje vervolgens af met folie waar je een paar gaatjes in hebt geprikt. Na 2 dagen moet je het folie weghalen en kan je het bakje zonder bescherming laten staan. Giet zo nu en dan wat water op de watjes of het papier om het goed nat te houden. Een paar weken wachten en je kunt het gebruiken!

Hoe was je je kleren

Het is eigenlijk vrij simpel. Allereerst verdeel je alles in verschillende groepen. Maar natuurlijk, één hoop kan ook voldoende zijn – dat hangt af van hoeveel er is. Het is beter om een paar dingen tegelijk te doen, in plaats van te veel in één keer. Op korte termijn lijkt dit niet zo belangrijk, maar een foutje kan je veel geld kosten. Eerst lijkt de werkwijze moeilijk maar je zult zien: het wordt vanzelf een onderdeel van je leven.

Debateendje

Dit dier is een heel bijzondere: zo één kom je maar weinig tegen. Ze kwekt er enorm graag op los, maar houdt ook wel van een duik in het water. Ze kent heel veel woorden. Ook gaat ze heel graag de discussie met iemand aan. Verder is ze geel met een klein beetje oranje. Ook spelen kinderen graag met haar in bad.

Van gras tot hooi

In plaats van lezen kun je ook enkel luisteren naar een tekst! Laat dit filmpje van het Klokhuis horen – zonder beeld en zonder te zeggen waar het over gaat. Bekijk het van 1:09 – 1:39 min en laat leerlingen raden waar het filmpje over zou kunnen gaan. Voor het goede antwoord kun je het filmpje vanaf 1:39 weer verder laten gaan, of het filmpje nog een keer afspelen mét beeld.

